Gäller för: Avdelning 62 NÄL
Innehållsansvar: Emilia Geirup, (emige3), Teamledare
Granskad av: Flera granskare finns - se eftersättsblad
Godkänd av: Andreas Samuelsson, (andsa4), Enhetschef
Giltig från: 2026-09-08
Giltig till: 2027-06-24

Generella direktiv om läkemedelsbehandling Avdelning 62 Kirurgkliniken, NU-sjukvården

Bakgrund

Generella ordinationer

Endast läkare får ordinera läkemedel enligt generella direktiv (GO). Läkemedel som får ges enligt generella direktiv ska vara fastställda av verksamhetschef, medicinskt ansvarig läkare eller läkare med särskilt uppdrag. Verksamhetschef beslutar om generella direktiv ska tillämpas, och vem som får utfärda dessa. På Kirurgkliniken är det Vårdenhets överläkare på enheterna. Direktiven ska vara daterade och undertecknade.

Ordinationen omfattar läkemedel som får ges av sjuksköterska efter behovsbedömning utan kontakt med läkare. Sjuksköterskan ska kontrollera indikation och kontraindikationer, att överkänslighet inte föreligger samt att aktuellt läkemedel inte redan är ordinerat eller nyligen utsatt. Sjuksköterskan ska även dokumentera ordinationen inklusive behovsbedömningen i journalen.

Ordinationerna ska utfärdas mycket restriktivt och omprövas minst årligen. I de fall läkaren kan förutse patientens läkemedelsbehov ska i stället stående ordination eller ordination vid behov utfärdas. Samtliga läkemedel är kontraindicerade om det föreligger känd överkänslighet mot det aktiva ämnet eller hjälpämnet. Doseringarna gäller vuxna över 18 år och ej gravida eller ammande kvinnor.

Styrande författning

HSLF-FS 2017:37 om ordination och hantering av läkemedel i hälso- och sjukvården.

Enligt föreskrift HSLF-FS 2017:37 6 kap. ska ett generellt direktiv vara skriftligt och innehålla uppgifter om:

- Läkemedelsnamn eller aktiv substans.
- Läkemedelsform.
- Läkemedlets styrka.
- Dosering.
- Maxdos.

- Administreringssätt.
- Indikationer och kontraindikationer.
- Antalet tillfällen som läkemedlet får ges utan att en läkare kontaktas.

Syfte

Upprätta en lista för vårdenheten enl. rekommenderad mall Generella direktiv om läkemedelsbehandling från Regional rutin för läkemedelshantering i Västra Götalandsregionen.pdf på läkemedel som omfattas av generella ordinationer, liksom indikationerna och kontraindikationerna samt doseringen och antalet tillfällen som läkemedlet får ges till en patient utan att en läkare kontaktas framgår.

Rutin: Generella direktiv om läkemedelshantering		**Gäller vid:** Avdelning 62 Kirurgi	
Revideras årligen	*Innehållsansvarig (sign)*	*Godkänd/Fastställd av (sign)*	**Gäller fr o m 2026-06-23**
Arkiv: *Bevaras*	*Namnförtydligande och titel* *Peter Stubberöd* *veÖL Övre gastro-sektionen* *Stefan Mellander* *veÖL Kärlsektionen* *Emilia Geirup* *teamledare*	*Namnförtydligande och titel* *Andreas Samuelsson* *Verksamhetsöverläkare*	

Generella direktiv om läkemedelsbehandling

Endast läkare får ordinera läkemedel enligt generella direktiv (GO). Ordinationen omfattar läkemedel som får ges av sjuksköterska efter behovsbedömning utan kontakt med läkare. Sjuksköterskan ska kontrollera indikation och kontraindikationer, att överkänslighet inte föreligger samt att aktuellt läkemedel inte redan är ordinerat eller nyligen utsatt. Sjuksköterskan ska även dokumentera ordinationen inklusive behovsbedömningen i journalen.

Läkemedel, Läkemedelsform styrka	**Dos: enhet, volym**	**Antal gånger per dygn**	**Maxdos per dygn**	**Adm. sätt**	**Anvisning med indikation, kontraindikation, max antal tillfällen innan läkarordination samt anmärkning (för införande i Melior max 240 tecken)**
Acetylcystein Brustablett 200 mg	1 st	3	3 st	p.o	***Indikation****:* ***KIR:*** *Slemlösande* *Får ges vid sex tillfällen innan läkare ska kontaktas.* ***Anmärkning:*** *Brustabletterna innehåller* natrium. Kan ges i PEG. Upplöses i ½- 1 glas vatten.
Alvedon Brustablett 500 mg	1–2 st	4	8 st	p.o	***Indikation:*** ***KIR:*** *Smärtstillande, febernedsättande* ***Kontraindikation:*** *Försiktighet vid leversjukdom, leverinsufficiens* *Får ges vid fyra tillfällen innan läkare ska kontaktas.*
Alvedon Filmdragerad tablett 500 mg	1–2 st	4	8 st	p.o	***Indikation:*** ***KIR:*** *Smärtstillande, febernedsättande* ***Kontraindikation:*** *Försiktighet vid leversjukdom, leverinsufficiens* *Får ges vid fyra tillfällen innan läkare ska kontaktas.*
Diazepam Rektallösning 5 mg	1	1	1	rektalt	***Indikation:*** ***KIR:*** *mot svårhävda epileptiska kramper när iv alternativ ej kan ges* *Får ges vid ett tillfälle.* *Kontakta läkare vid kramper.*
Dimor Filmdragerad tablett 2 mg	1 st	8	8 st	p.o	***Indikation:*** ***KIR:*** *Symtomatisk behandling av diarré* *Får ges vid åtta tillfällen innan läkare ska kontaktas.*

Diklofenak Suppositorium 50 mg	1 st	3	3	rektalt	***Indikation*** ***KIR:*** *Smärtstillande, febernedsättande* ***Kontraindikation:*** *Känd allergi mot NSAID eller ASA. grav astma,ulcus, nedsatt njurfunktion/förhöjt kreatinin* *Får ges två tillfällen innan läkare kontaktats*
Dulcolax Suppositorium 10 mg	1 st	1	1 st	rektalt	***Indikation:*** ***KIR:*** *Förstoppning* ***Kontraindikation:*** *Ileus, tarmobstruktion,* *akuta kirurgiska bukfall, svår dehydrering.* *Får ges vid två tillfällen innan läkare ska kontaktas.* ***Anmärkning:*** *Effekt inom 15-60 minuter.*
Furix Injektionsvätska, lösning 10 mg/ml	20 mg	1	20 mg	i.v	***Indikation:*** ***KIR:*** *Akut eller hotande njurinsufficiens (oliguri/anuri) särskilt om tecken till övervätskning föreligger (ödem)* ***Kontraindikation:*** *Hotande eller manifest leverkoma. Svår toxisk njurskada. Svår hypokalemi eller hyponatremi. Hypovolemi, med eller utan samtidig hypotension (lågt blodtryck)* *Får ges vid ett tillfälle innan läkare kontaktas.*
Gaviscon Oral suspension	10 – 20 ml	3	60 ml	p.o	***Indikation:*** ***KIR:*** *Vid gastritsmärtor, sura uppstötningar, halsbränna* ***Kontraindikation:*** *Ej till njurinsufficienta patienter.* *Får ges vid sex tillfällen innan läkare ska kontaktas.*

					Anmärkning: *Tas ej vid samma tidpunkt som vissa antibiotika t ex kinoloner, tetracykliner.*
Glukos 50 mg/ml med Na40 + K20 Infusionsvätska, lösning 50 mg/ml	1000 ml	2	2000 ml	i.v	***Indikation:*** ***KIR****: Fasta, vätskeförlust* ***Kontraindikation:*** *grav hjärtsvikt, lungödem, grav njursvikt* *Får ges vid två tillfällen innan läkare ska kontaktas* ***Anmärkning:*** *Total vätsketillförsel skall beaktas. Kontroll av urinproduktion kan behövas.*
Glukos Injektionsvätska, lösning 300 mg/ml	10 ml	3	30 ml	i.v	***Indikation:*** ***KIR****: Ges vid hypoglykemi där per oral tillförsel ej är möjlig.* ***Kontraindikation:*** *normoglykemi, hyperglykemi.* ***Anmärkning:*** *Följ blodsocker noggrant efter administrering. Kontakta läkare vid hypoglykemi.*
Hirudiod kräm	3 - 5 cm	3	15 cm	utvärtes	***Indikation:*** ***KIR:*** *Tromboflebit, efter venös infart*
Ibumetin 400 mg	1st	3	3	p.o.	***Indikation:*** ***KIR:*** *Smärtstillande, febernedsättande* ***Kontraindikation:*** *Känd allergi mot NSAID eller ASA. Grav astma. Ulcus. nedsatt njurfunktion/förhöjt kreatinin* *Får ges vid tre tillfällen innan läkare kontaktas* ***Anmärkning****: Kan ges i PEG. Gastritbesvär i samband med behandling behandlas med omeprazol.*
Imovane	1 st	1	1 st	p.o	***Indikation:***

Tablett 5 mg					**KIR:** *Tillfälliga och kortvariga sömnbesvär* ***Kontraindikation:*** *Ges inte till patienter med sömnapné, leverinsufficiens eller myastenia gravis, ej vid EDA* -se rutin *Får ges vid två tillfällen innan läkare ska kontaktas* ***Anmärkning:*** *Ges omedelbart före sänggående.*
Imovane Tablett 7,5 mg	1 st	1	1 st	p.o	***Indikation:*** **KIR:** *Tillfälliga och kortvariga sömnbesvär* ***Kontraindikation:*** *Ges inte till patienter med sömnapné, leverinsufficiens eller myastenia gravis, ej vid EDA -se rutin* *Får ges vid två tillfällen innan läkare ska kontaktas* ***Anmärkning:*** *Ges omedelbart före sänggående.*
Klyx Rektallösning 1 mg/ml+250 mg/ml	1 st 120 ml -240 ml	1	1 st	rektalt	***Indikation:*** ***KIR****: Förstopping* ***Kontraindikation:*** *Tarmobstruktion eller perforation, ileus, tarmobstruktion, akuta kirurgiska bukfall, inflammatoriska tillstånd i tarmen* *Får ges vid ett tillfälle innan läkare ska kontaktas* ***Anmärkning:*** *Snabbt insättande effekt.*

Laktulos Oral lösning 670 mg/ml	10–30 ml	1	30 ml	p.o	***Indikation:*** ***KIR****: Förstopping* ***Kontraindikation:*** *Ileus, galaktosemi* *Får ges vid fyra tillfällen innan läkare ska kontaktas* ***Anmärkning:*** *Initialt 30 ml dagligen givet som en dos, .*
Laxiriva Pulver till oral lösning i dospåse	1–2 st	1	2 st	p.o	***Indikation:*** ***KIR****: Förstopping* ***Kontraindikation:*** *Tarmobstruktion eller perforation, ileus* *akuta kirurgiska bukfall-, eller svåra inflammatoriska tillstånd i tarmen.* *Får ges vid två tillfällen innan läkare ska kontaktas* ***Anmärkning:*** *Tas som engångsdos på morgonen.*
Laxoberal droppar, lösning 7,5 mg/ml	10 droppar	2	20 droppar	p.o	***Indikation:***. ***KIR****: Vid opioidbehandling, förstoppning* ***Kontraindikation:*** *Akuta kirurgiska* *bukfall, tarmobstruktion, svår dehydrering.* ***Anmärkning****: Effekt efter c:a 10 timmar.* *Individuell dosering. Initialt 10 droppar på kvällen.* *Får ges vid två tillfällen innan läkare ska kontaktas*
Metoklopramid Tablett 10mg	1 st	2	2 st	p.o	***Indikation:*** ***KIR:*** *Postoperativt och cytostatikainducerat illamående* ***Kontraindikation:*** *Tarmvred. Tillstånd där en stimulering av*

					gastrointestinal motilitet utgör risk t ex gastrointestinala blödningar. *Får ges vid två tillfällen innan läkare ska kontaktas.*
Natriumklorid Infusionsvätska, lösning 9 mg/ml	1000 ml	1	1000 ml	i.v	***Indikation:*** ***KIR:*** *Ersättning av stora vätskeförluster via ventrikel* ***Kontraindikation****: grav hjärtsvikt* *Får ges vid ett tillfälle innan läkare ska kontaktas* ***Anmärkning****: Total vätsketillförsel skall beaktas. Kontroll av urinproduktion och elektrolytstatus följs.*
Natriumklorid Spädningsvätska för parenteralt 9 mg/ml	2 ml	6	12 ml	Inh.	***Indikation:*** ***KIR:*** *Slemlösande vid segt slem hos tracheostomibehandlade patienter samt för patienter med segt slem pga ÖNH- relaterade besvär* *Får ges vid sex tillfällen innan läkare kontaktas.*
Nezeril Näsdroppar, lösning i endosbehållare 0,5 mg/ml	1 dos/er	3	3 dos/er	nasalt	***Indikation:*** ***KIR:*** *Nästäppa vid förkylning, slemhinneavsvällande* *Får ges vid fyra tillfällen innan läkare ska kontaktas.* ***Anmärkning:*** *1 endospipett i vardera näsborre. Kan ge slemhinneskador.*
NiQuitin Clear Depotplåster 14 mg/24 timmar	1 st	1	1 st	utvärtes	***Indikation:*** ***KIR****: Nikotinabstinens, rökavvänjning* ***Kontraindikation:*** *Nyligen genomgången hjärtinfarkt, instabil eller progredierande angina, Prinzmetals angina, svår*

					hjärtrytmi eller nyligen inträffad stroke. ***Anmärkning:*** *Lämplig dosering väljs efter dygnskonsumtion av nikotin.*
NiQuitin Clear Depotplåster 21 mg/24 timmar	1 st	1	1 st	utvärtes	***Indikation:*** ***KIR****: Nikotinabstinens, rökavvänjning* ***Kontraindikation:*** *Nyligen genomgången hjärtinfarkt, instabil eller progredierande angina, Prinzmetals angina, svår hjärtrytmi eller nyligen inträffad stroke.* ***Anmärkning:*** *Lämplig dosering väljs efter dygnskonsumtion av nikotin.*
NiQuitin Clear Depotplåster 7 mg/24 timmar	1 st	1	1 st	utvärtes	***Indikation:*** ***KIR****: Nikotinabstinens, rökavvänjning* ***Kontraindikation:*** *Nyligen genomgången hjärtinfarkt, instabil eller progredierande angina, Prinzmetals angina, svår hjärtrytmi eller nyligen inträffad stroke.* ***Anmärkning:*** *Lämplig dosering väljs efter dygnskonsumtion av nikotin.*
Ondansetron Injektionsvätska, lösning 2 mg/ml	4 - 8 mg	4	32 mg	i.v	***Indikation:*** ***KIR:*** *Postoperativt och cytostatikainducerat illamående, opioidbehandling* *Får ges vid fyra tillfällen innan läkare ska kontaktas* ***Anmärkning:*** *Försiktighet bör iakttas vid nedsatt leverfunktion och vid behandling av äldre. Subakut tarmobstruktion bör övervakas.*
Ondansetron tablett 4 mg	1 - 2 st	4	8 st	p.o	***Indikation:***

					KIR: *Postoperativt och cytostatikainducerat illamående, opioidbehandling* *Får ges vid fyra tillfällen innan läkare ska kontaktas* ***Anmärkning:*** *Försiktighet bör iakttas vid nedsatt leverfunktion och vid behandling av äldre. Subakut tarmobstruktion bör övervakas.*
Oxascand Tablett 5 mg	2,5 - 5 mg	6	30 mg	p.o.	***Indikation:*** ***KIR:*** *Kortvarig oro/ångest* ***ÖNH:*** *Kortvarig oro/ångest* ***Kontraindikation****: Sömnapné Försiktighet vid samtidig behandling med andra psykofarmaka samt vid behandling av äldre.* *Får ges vid tre tillfällen innan läkare ska kontaktas* ***Anmärkning****; Lägre dos till äldre. Ej vid EDA- se rutin*
OxyNorm Kapsel, hård 5 mg	1 st	4	4 st	p.o.	***Indikation:*** ***KIR:*** *Svår opioidkänslig smärta.* *Får ges vid fyra tillfällen innan läkare ska kontaktas* ***Anmärkning****: Beroendeframkallande! Restriktioner vid EDA- se rutin*
OxyNorm Injektionsvätska, lösning 10 mg/m	2,5 -5 mg	5	25 mg	i.v.	***Indikation:*** ***KIR:*** *Vid svår smärta* *Får ges vid fem tillfällen innan läkare kontaktas* ***Kontraindikationer:*** *Andningsdepression, sekretstagnation, akut leversjukdom, orostillstånd under alkohol eller sömnmedelspåverkan.*

					Restriktioner vid EDA- se rutin
Paracetamol Infusionsvätska, lösning 10 mg/ml	100 ml	4	400 ml	i.v	***Indikation:*** *Korttidsbehandling av måttlig smärta.* ***Kontraindikation:*** *Försiktighet vid leversjukdom* *Får ges vid fyra tillfällen innan läkare ska kontaktas*
Postafen Tablett 25 mg	1 st	2	2 st	p.o.	***Indikation:*** *Illamående och kräkningar* *Får ges vid två tillfällen innan läkare ska kontaktas* ***Anmärkning:*** *Använd med försiktighet till äldre.*
Primperan Injektionsvätska, lösning 5 mg/ml	10 mg	3	30 mg	i.v	***Indikation:*** ***KIR:*** *Postoperativt och cytostatikainducerat illamående* ***Kontraindikation:*** *Tillstånd där en stimulering av gastrointestinal motilitet utgör risk t ex gastrointestinala blödningar.* *Får ges vid tre tillfällen innan läkare ska kontaktas.*
Propavan Tablett 25 mg	1-2	1	2 st	p.o.	***Indikation****:* ***KIR:*** *Tillfälliga och kortvariga sömnbesvär* *Får ges vid tre tillfällen innan läkare ska kontaktas* ***Anmärkning****: 30 -60 minuter före sänggåendet*
Ringer-Acetat Infusionsvätska, lösning	1000 ml	2	2000 ml	i.v	***Indikation:*** ***KIR:*** *Fasta, vätskeförlust* ***Kontraindikation:*** *grav hjärtsvikt, lungödem, grav njursvikt* *Får ges vid två tillfällen innan läkare ska kontaktas* ***Anmärkning:*** *total*

					vätsketillförsel skall beaktas. Kontroll av urinproduktion kan behövas.
Salipra Lösning för nebulisator 0,5 mg/2,5 mg	2,5 ml	3	7,5 ml	Inhal.	**I*ndikation:*** ***KIR:*** *Obstruktiv luftväg* ***Kontraindikation:*** *Svår hjärt-kärlsjukdom, glaukom, okontrollerad hypertyreos, obehandlad hypokalemi.* *Får ges vid tre tillfällen innan läkare kontaktas.* ***Anmärkning:*** *Används inte vid akut astma, dosen salbutamol är för låg.*
Syrgas	1-3 l	-	Får ges till nästa ordinarie rond.	grimma	***Indikation:*** ***KIR:*** *Andnöd, låg syresättning* ***Relativ kontraindikation****: Kronisk respiratorisk insufficiens, svår KOL* *Får ges till nästa ordinarie rond.* ***Anmärkning****: Startdos 0.5 l vid relativ kontraindikation ex. KOL*
Tavegyl Tablett 1 mg	1 st	2	2 st	p.o.	***Indikation:*** ***KIR****: Allergisk reaktion såsom ex. urtikaria* *Får ges vid två tillfällen innan läkare ska kontaktas*
Xylocain Gel 2 %	5-20 ml	1	1	lokalt	***Indikation:*** ***KIR:*** *Ytanestesi av uretra vid kateterisering.* *Får ges vid ett tillfälle innan läkare ska kontaktas* ***Anmärkning:*** *Män: 20 ml och kvinnor 5-10 ml.*

<u>Ändringar från föregående version:</u>

<u>Tillagda läkemedel:</u>

Hirudoid salva
Laxoberal
Metoklopramid Tablett 10mg
Natriumklorid Infusionsvätska, lösning 9 mg/ml
Natriumklorid Spädningsvätska för inhalation
Ondansetron tablett 4 mg
Syrgas

Borttagna läkemedel:
Cilaxoral
Diazepam Rektallösning 10 mg
Diazepam Renaudin Injektionsvätska, lösning 5 mg/ml
Heparin 100 IE/ml
Mollipect
Nitrolingual
Omnipaque injektionsvätska
Oxascand 10 mg
Robinul injektionsvätska 0,2 mg/ml
Stesolid 2 och 5mg
Xyloproct rektalsalva
Xyloproct suppositorium
Zofran filmdragerad tablett 4 mg och 8 mg
Zofran munlöslig frystorkad tablett

OBS! Utskriven version kan vara ogiltig. Verifiera innehållet.

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Avdelning 62 NÄL

Innehållsansvar: Emilia Geirup, (emige3), Teamledare

Granskad av: Stefan Mellander, (steme), Överläkare, Peter Stubberöd, (petst), Överläkare

Godkänd av: Andreas Samuelsson, (andsa4), Enhetschef

Dokument-ID: NU10087-1448824057-297

Version: 3.0

Giltig från: 2026-09-08

Giltig till: 2027-06-24